

Institutionen för handel och företagande

TENTAMEN

Kurs: Makroekonomi

Examinationsmoment: Salstentamen

Kurskod: G1N *MA 123 G*

Högskolepoäng för examinationsmomentet

Datum: 2023-08-23

Tentamenstid: 8.15-13.30

Ansvarig lärare: Lars Pettersson

Berörda lärare: Lars Pettersson

Hjälpmedel/bilagor

Övrigt

- Anvisningar
- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
 - ☒ Ta nytt blad för varje ny fråga
 - ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
 - ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
 - ☒ Numrera lösbladen löpande.
 - ☒ Använd inte röd penna.
 - ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Poänggränser:

ECTS: Mindre än 60 poäng innebär F, 60 poäng för E, 65 poäng för D, 70 poäng för C, 80 poäng för B, 90 poäng för A

Mindre än 60 poäng innebär Underkänt (U), 60 poäng för Godkänt (G), 80 poäng för Väl Godkänt (VG)

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt: 5

Salstenta makroekonomi, 23 augusti 2023

Fråga 1. (16 poäng)

Ge korta enkla svar på följande frågor:

- a) Förklara vad som menas med bruttonationalprodukt? (2 poäng)
- b) Förklara vad som menas med inflation? (2 poäng)
- c) Vad menar vi normalt när vi säger att en ekonomi befinner sig i en lågkonjunktur? (2 poäng)
- d) Vad menas med strukturell arbetslöshet? (2 poäng)
- e) Vad visar statens budget? (2 poäng)
- f) När räknas en person som arbetslös? (2 poäng)
- g) Vad menas med stabiliseringspolitik? (2 poäng)
- h) Förklara det samband som illustreras av Phillipskurvan. (2 poäng)

Fråga 2. (16 poäng)

- a) Riksbanken uttolkar målet för inflationen som att den årliga förändringen av konsumentprisindex med fast ränta (KPIF) ska vara på en viss given nivå uttryckt som procentuell förändring, vilken är nivån? (3 poäng)
- b) Enligt SCB var indexvärde för KPI 370,95 i juni 2022. Ett år senare i juni 2023 hade KPI ökat till 405,49. Beräkna inflationen för de 12 månaderna mellan juni 2022 och juni 2023? (4 poäng)
- c) Antag att löneutvecklingen under perioden (juni 2022 till juni 2023) för en genomsnittlig anställd på den svenska arbetsmarknaden ökat med 3 procent och att arbetstiderna varit oförändrade. Hur har den genomsnittliga reallönen utvecklats under perioden juni 2022 till juni 2023? (3 poäng)
- d) Det senaste löneavtalet inom svensk industri innebär en överenskommelse som är 2-årig (mellan 1 april 2023 och 31 mars 2025) och ger löneökningar för industriarbetare med 4,1 procent första året och 3,3 procent andra året. Vad kan vi utifrån detta anta om arbetsmarknadens parter (arbetsgivare och fack) förväntningar om hur inflationstakten ska utvecklas under perioden löneavtalet gäller? Motivera ditt svar. (6 poäng)

Fråga 3. (18 poäng)

Antag ett land med en ekonomi som liknar den svenska (en liten öppen ekonomi i Europa). Landet är beroende av import av olja som insatsvara i sin produktion av varor. Ryssland bestämmer sig för att starta krig med Ukraina. Europa och Västvärlden ger Ukraina sitt stöd och inför sanktioner mot Ryssland som innebär att priset på olja ökar (med omkring 50 procent).

a) Hur kommer oljeprisökningen påverka ekonomin i landet på kort sikt? Förklara med ord och använd diagram för AD-SRAS-LRAS. Vilken typ av konjunkturläge kommer ekonomin hamna i på kort sikt och hur påverkas prisnivån respektive BNP i landet? (6 poäng)

b) Hur kan vi på längre sikt anta att utvecklingen fortlöper om statsmakten inte ingriper med någon särskild politisk åtgärd? Förklara med ord och använd diagram för AD-SRAS-LRAS när du beskriver hur prisnivå och BNP normalt kan antas utvecklas samt förklara hur relationerna mellan AD, SRAS och LRAS måste vara för att långsiktig jämvikt ska råda i ekonomin. (8 poäng)

c) Jämfört med b) ovan finns möjligheten för statsmakten att ingripa med expansiv finanspolitik i syfte att stimulera ekonomin och på ett snabbare sätt kunna komma till jämvikt i ekonomin. Det finns emellertid ofta farhågor om att sådan politik kan leda till stagflation. Vad menas med stagflation och varför finns det risk för att stagflation utvecklas med expansiv finanspolitik? (4 poäng)

Fråga 4 (20 poäng)

Antag följande för en öppen ekonomi med offentlig sektor (miljarder kr):

Autonom konsumtion = 150

Marginell konsumtionsbenägenhet (MPC) = 0,9

Investeringar = 100

Skattesatsen i ekonomin är 40%

Offentliga utgifter = 300

Export = 120

Import = 130

a) Ange konsumtionsfunktionen för ekonomin. Observera att vi måste ta hänsyn till att konsumtion relateras till disponibel inkomst (som måste beräknas) (4 poäng)

b) Hur stor är den "keynesianska modellens" multiplikator för ekonomin? (4 poäng)

c) Beräkna jämviktsinkomsten (Y^*) i ekonomin genom att använda "keynesianska modellen" där aggregerade utgifter ges av $AE = C + I + G + X - M$ och jämviktsinkomsten är när $Y = AE$. Illustrera även med figur ("keynesianska modellens" graf). (6 poäng)

d) Om vi utgår från informationen ovan, råder det överskott eller underskott i offentlig sektors budget när ekonomin är i jämvikt? Och innebär saldot i statens budget att det råder positivt eller negativt offentligt sparande? (4 poäng)

e) Är bytesbalansen för ekonomin positiv eller negativ? (2 poäng)

Fråga 5. (12 poäng)

- a) Statens inkomster år 2022 var ca 1 286 miljarder kronor samtidigt som statens utgifter blev ca 1 123 miljarder kronor. Innebar detta ett överskott eller underskott i statens finanser? Var statens del av det offentliga sparandet positivt eller negativt? (2+2 poäng)
- b) Inför 2022 angavs i statens budget (som presenterades i slutet av december 2021 av regeringen och som riksdagen beslutade) att inkomsterna förväntades bli ca 1 189 miljarder kronor 2022 medan utgifterna förväntades bli 1 137 miljarder kronor. Om vi jämför denna information med vad som anges i a), kan vi då säga att utfallet av denna politik blev mer eller mindre åtstramande för den svenska ekonomin jämfört med planering enligt budget under 2022? Är denna form av politik finans- eller penningpolitik? (2+2 poäng)
- c) Antag att Sverige nu går mot en djupare lågkonjunktur under andra halvåret av 2023 och 2024. Ge en rekommendation till staten om hur dess inkomster och utgifter normalt bör vara i en lågkonjunktur med utgångspunkt i stabiliseringspolitik. (4 poäng)

Fråga 6 (18 poäng)

- a) Har den svenska kronan fast- eller rörlig växelkurs? (2 poäng)
- a) Antag att Sveriges "terms of trade" har förbättrats de tre sista månaderna. Förklara vad detta betyder för svensk export och import. (4 poäng)
- b) Enligt nyhet från SCB i juni 2023 har överskottet i den svenska bytesbalansen ökat med 12,9 miljarder kr perioden januari-mars och uppgår till 88,6 miljarder kronor första kvartalet 2023. Förklara vad som menas med bytesbalansen och ge exempel på förklaring till att detta överskott kan öka. (6 poäng)
- c) När vi jämför 1 augusti 2022 med 1 augusti 2023 har den svenska kronan deprecierats med drygt 10 procent jämfört med Euro. Förklara vad detta innebär för svenska företag och hushåll mot bakgrund av att mer än hälften av den svenska exporten och närmare 70 procent av den svenska importen är till och från länder som har Euro. (6 poäng)